

GÜNEY AFRİKA CUMHURİYETİ

MÜCEVHERAT ve KIYMETLİ TAŞLAR SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: Ekim 2026

**Raporu Hazırlayan: Pretorya Ticaret Müşavirliği
Ticaret Müşaviri Yasin TARMAN**

1. GENEL GÖRÜNÜM

Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC), Afrika kıtasının 1. ve dünya ekonomisinin 40. büyük ekonomisidir. Gelişmekte olan ekonomisi ile Afrika kıtası için önemli bir rol oynayan Güney Afrika; güçlü finansal, yasal ve ticari hizmetlere ve kapsamlı ulaşım altyapısına sahiptir. Afrika için önem taşıyan çok sayıda limana ev sahipliği yapan Güney Afrika, Sahra altı ülkeler ve pazarlar için ideal bir giriş kapısıdır.

Bölgesel düzeyde, hâlihazırda Botswana, Lesotho, Namibia ve Eswatini ile birlikte dünyanın en eski gümrük birliği olan Güney Afrika Gümrük Birliği'nin (Southern African Customs Union- SACU) üyesidir.

Güney Afrika Cumhuriyeti, yaklaşık 480 milyar dolarlık Gayrisafi Yurtiçi Hasılası (GSYİH) ile ekonomik büyüklük açısından dünyada 40. sırada yer almaktadır.

Güney Afrika Cumhuriyeti, on tam üye ülkeyi kapsayan, gelişmekte olan ekonomilerden oluşan BRICS grubunun önemli bir üyesidir. Güney Afrika, 2010 yılı Aralık ayında ilk dört üyenin (Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin) daveti üzerine bloğa resmen katılım sağlamıştır. Üyelik, Güney Afrika'nın gelişmekte olan ülkelerle güçlü bağ kurma hedefini desteklemektedir.

G-20 üyesi olan GAC, oluşumda yer alan tek Afrika ülkesidir. Bu kapsamda, G-20'nin Afrika'ya yönelik politikalarının şekillendirilmesinde etkin rol almaktadır. Ayrıca, Güney Afrika Cumhuriyeti 1 Aralık 2024- 30 Kasım 2025 tarihleri arasında G20 dönem başkanlığını üstlenerek tarihte bu görevi yürüten ilk Afrika ülkesi olmuştur.

2. GENEL DIŞ TİCARET

Güney Afrika Cumhuriyeti, iyi gelişmiş, derin bir finans sektörü ve güçlü turizm potansiyeli de dâhil olmak üzere madencilik, tarım, imalat ve hizmetleri kapsayan kıtanın en çeşitlendirilmiş üretim üslerinden birine ev sahipliği yapmaktadır. Aynı zamanda bölgenin önde gelen nakliye ve lojistik merkezi, büyük bir dışa dönük yatırımcı ve Afrika'daki en büyük firmalardan bazılarına ev sahipliği yapmaktadır. Aynı zamanda Güney Afrika, düşük büyüme ve yüksek işsizlik ile karakterize edilen bir ekonomi olmaya devam etmektedir.

Güney Afrika Cumhuriyeti 2025 yılı Trade Map ticaret verileri incelendiğinde, 104,96 milyar dolarlık ithalat değeri ile 41. sırada ve 116,69 milyar dolarlık ihracat değeri ile 38. sırada yer almaktadır.

2025 yılı ithalatında öne çıkan ilk üç fasıl, 27- “Mineral yakıtlar ve yağlar”, 84- “Makine ve kazanlar” ve 85- “Elektrikli makine ve cihazlar” olmuştur.

2025 yılı ihracatında öne çıkan ilk 3 fasıl, 71- “Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar”, 26- “Metal cevherleri, cüruf ve kül” ve 87- “Motorlu kara taşıtları” olmuştur.

3. MADENCİLİK VE MÜCEVHERAT

Madencilik ve mücevherat, doğanın derinliklerindeki ham maddelerin lüks tüketim ürünlerine dönüştüğü ayrılmaz bir tedarik ve üretim zinciri ile birbirine bağlı durumdadır. Mücevher yapımında kullanılan tüm değerli taşlar ve metaller madencilik faaliyetleri sonucunda yeryüzüne çıkarılmaktadır. Madencilik sektörü, Güney Afrika Cumhuriyeti ekonomisinde büyük yere sahip durumdadır. Madencilik, ülkenin gayri safi millî hasılasının yaklaşık % 10 ile 15'ini oluşturmaktadır ve küresel mineral arzında kritik bir konuma sahip durumdadır.

Şekil-1: Güney Afrika Maden Kaynakları

Kaynak: Africa Mining Community

3.1. Temel Madenler ve Rezervler

- **Platin Grubu Metaller (PGM):** Güney Afrika, dünya platin üretiminin tek başına yaklaşık %75'ini karşılamaktadır. Dünyanın en büyük platin rezervleri burada yer almaktadır. Mücevheratta beyaz altından daha dayanıklı bir alternatif olarak yüksek katma değer sunmaktadır.

- **Kömür:** Toplam madencilik üretiminin %24'ünü oluşturarak sektördeki en büyük paya sahiptir.
- **Altın:** Witwatersrand bölgesi başta olmak üzere dünyanın en zengin altın yataklarına ve tarihsel bir üretim altyapısına ev sahipliği yapmaktadır. Günümüzde Krugerrand altın sikkeleri ve saf altın takı imalatında kritik rol oynamaktadır.
- **Elmas (Diamond):** Ülkenin simgesidir. Hem endüstriyel çap açısından hem de mücevher kalitesinde (özellikle nadir pembe ve mavi elmaslar) dünya liderlerindendir.
- **Uranyum:** Ülke, altın madenciliğinin bir yan ürünü olarak geçmişte küresel uranyum arzında önemli bir paya sahip olmuştur. Brakpan, Krugersdorp ve Gauteng bölgelerindeki kuvars çakıllı konglomera yataklarında uranyum mevcuttur.
- **Diğer Mineraller:** Demir cevheri, manganez, krom, elmas ve nikel ülkenin diğer stratejik zenginlikleri arasında yer almaktadır.
- **Tanzanit ve Safir:** Güney Afrika kökenli olmasa da, bölgedeki güçlü ticaret ağları sayesinde işlenip küresel pazara sunulan popüler renkli taşlardandır.

Güney Afrika, madencilik ve mücevherat arasındaki dikey bağın dünyadaki en ikonik ve tarihi merkezi olarak tanımlanmaktadır. Ülke, 19. yüzyılın sonlarında keşfedilen devasa rezervleriyle küresel lüks tüketim ve mücevherat sektörünün temel taşlarını oluşturmuştur. İlaveten, Güney Afrika, modern elmas endüstrisinin doğduğu yer olarak tanımlanmaktadır.

- **Kimberley Süreci:** 1867'de Kimberley'de elmasın bulunmasıyla dünyaca ünlü De Beers markası burada kurulmuş ve uzun yıllar küresel elmas ticaretini tek elden yönetmiştir.
- **Cullinan Elması:** Dünyanın en büyük işlenmemiş elması olan 3.106 karatlık Cullinan Elması, 1905 yılında Güney Afrika'daki Premier madeninde çıkarılmıştır. Bu elmadan kesilen parçalar bugün İngiliz Kraliyet mücevherlerini (kraliyet asası ve tacı) süslemektedir.

Güney Afrika denince akla gelen en önemli madenlerden biri altındır. Günümüzde, Güney Afrika altını kalitesiyle çok önemli bir yere sahip durumdadır.

- **Johannesburg'un Doğuşu:** Dünyanın en zengin altın yataklarından biri olan Witwatersrand Basını, bölgeyi küresel finans merkezine dönüştürmüştür. Bugüne kadar dünyada çıkarılan tüm altının neredeyse yarısı bu topraklardan gelmiştir.
- **Rand Refinery:** Kıtanın ve dünyanın en büyük altın rafinerilerinden biri olan Rand Refinery, madenlerden gelen ham altını %99.99 saflıkta işleyerek küresel mücevher üreticilerine sunmaktadır.

3.2. Sektörün Konumu

Madencilik sektörü, GAC ülke ekonomisinin ve ihracat gelirlerinin omurgasını oluşturmaktadır. İhracat gelirlerinin büyük bir bölümü maden cevherleri, değerli taşlar ve metallerden elde edilmektedir. Sektör, yüz binlerce kişiye doğrudan ve dolaylı istihdam sağlayarak ülkenin kalkınmasında kritik rol oynamaktadır.

2025 yılı Trade Map verileri incelendiğinde, GAC'ın toplam ihracatının %20,23'ünü 71. fasıl olan "Kıymetli ve yarı kıymetli taşlar" oluşturmaktadır. Dünya ihracatındaki konumu incelendiğinde ise, 2025 yılında 23,61 milyar dolarlık değeri ile 16.sırada yer almaktadır. Dünya ihracatından aldığı pay ise %1,71 olmuştur.

Tablo-1: Kıymetli ve Yarı Kıymetli Taşlar Sektörü İhracatında Öne Çıkan Ülkeler (bin dolar)

Sıra No	Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1	İsviçre	86.182.478	106.475.207	120.442.967	127.486.038	136.961.657	221.980.521
2	ABD	59.817.926	82.367.398	92.470.876	76.672.348	73.783.455	149.333.862
3	Birleşik Arap Emirlikleri	45.111.021	61.564.513	71.452.284	90.203.377	113.894.847	131.458.400
4	Hong Kong	70.575.902	71.934.098	68.859.402	81.706.979	92.519.052	119.080.273
5	Birleşik Krallık	43.578.076	65.830.373	98.460.751	80.866.949	82.109.079	107.205.591
6	Çin	18.438.549	29.332.163	30.096.749	31.612.482	35.941.932	51.374.520
7	Kanada	23.110.744	24.715.684	24.332.684	28.436.569	34.103.721	44.379.717
8	Avustralya	19.551.543	20.627.031	19.436.321	21.453.490	25.647.802	41.188.677
9	Almanya	22.706.510	25.419.528	23.985.746	23.683.889	27.909.711	34.667.405
10	İtalya	17.422.711	20.817.563	20.360.274	20.181.061	25.682.988	31.834.553
11	Japonya	13.321.480	14.296.205	17.530.443	18.528.279	22.946.433	30.523.331
12	Hindistan	24.455.527	38.155.138	39.274.606	33.404.092	29.877.688	29.734.120
13	Tayland	18.117.130	9.947.299	14.752.202	14.515.880	18.175.325	26.650.063
14	Singapur	20.362.174	21.113.334	22.682.702	18.791.428	23.528.812	25.582.187
15	Rusya	30.360.379	31.589.083	25.613.504	25.419.575	24.666.109	25.060.687
16	Güney Afrika	19.956.365	34.905.391	26.882.004	19.531.589	20.593.272	23.611.422
17	Peru	6.683.319	8.079.259	7.758.693	8.822.900	13.243.478	18.460.866
18	Fransa	7.491.488	8.975.102	10.503.518	11.996.749	13.786.249	17.174.568
19	Özbekistan	5.950.196	4.526.669	4.312.389	8.341.316	7.685.678	16.221.853
20	Belçika	15.621.274	22.231.250	22.106.954	15.987.913	12.552.769	14.626.823
21	Türkiye	6.693.436	10.962.200	10.206.426	13.646.812	13.028.652	13.367.070
Dünya		715.449.637	849.990.015	914.760.458	923.883.028	1.020.055.969	1.377.814.671

Kaynak: TradeMap

4. ÜLKE PAZARINDA MÜCEVHERAT ve KIYMETLİ TAŞLAR SEKTÖRÜ

Güney Afrika’da mücevher sektörü, ülkenin zengin altın, platin ve elmas yatakları sayesinde ham maddeden bitmiş lüks ürüne uzanan entegre bir yapıya sahiptir. Pazar büyüklüğünün giderek genişlemesi beklenen bu endüstri, son dönemde küresel ve yapısal dinamiklerin etkisiyle büyük bir dönüşüm geçirmektedir.

4.1. İlgili Sektörde Üretim

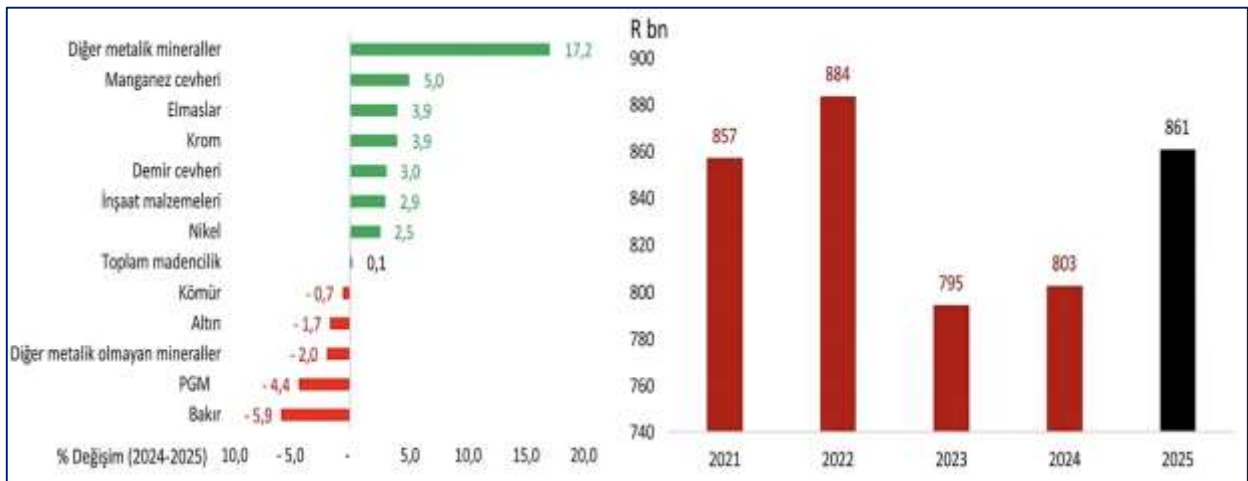
Güney Afrika, Mineraller Konseyi¹ raporuna göre, 2025 yılında üretim bir önceki yıla göre, genel madencilik üretimi %0,1 oranında artmıştır. Sektörün direnci, rekabet gücü, enerji kullanımı ve politika açısından sonuçları olan talep ve üretimdeki yapısal değişimleri yansıtmaktadır. Sektörün, 2024- 2025 yılı değişimlerinin alt kırılımları incelendiğinde ise,

Demir cevheri (%3,0), manganez (%5,0), krom cevheri (%3,9): Bu emtiaların Çin'deki çelik üretimiyle bağlantısı bulunmaktadır. Çin çelik ihracatı 2025 yılında rekor seviyeye ulaşarak 119 milyon tona çıkmıştır ve bir önceki yıla göre %7,2 artış göstermiştir.

Elmaslar (%3,9): Elmas üretimindeki artış, lüks pazarında hafif bir toparlanmanın işareti olarak yorumlanmaktadır. 2025 yılında, dünyanın başlıca doğal elmas pazarı olan ABD'de doğal elmas bazlı ürünlere olan talep %2,1 artış göstermiştir.

Diğer metalik mineraller (%17,2): Üretimdeki bu genişleme, sektörde çeşitlenmeyi ve yeni üretim akışlarına işaret etmektedir. İzlenmeye değer bir alt sektördür. Bu gruba gümüş, kobalt, kurşun, titanyum ve çinko dahildir.

Şekil-2: Madencilik ve Mineral Ürünler Üretimi ve Satışları (Milyar Rand- R bn)

Kaynak: StatsSA & Minerals Council

¹ Güney Afrika Maden Konseyi, Güney Afrika madencilik endüstrisini destekleyen ve teşvik eden bir madencilik endüstrisi işveren kuruluşudur.

Rapora göre, küresel dalgalanmalara rağmen, 2025 yılı satışları neredeyse 2022 seviyelerine geri dönmüştür. Bu da dünya ekonomisinde dayanıklılığın bir göstergesi olarak yorumlanmaktadır. 2025 yılında (2024 yılına kıyasla), satışlardaki artış, aşağıdaki emtialardan kaynaklanmıştır:

- Altın, %29,7 artışla 185 milyar Rand'a ulaşmıştır.
- Platin Grubu Metalleri, %19,5 artışla 206,7 milyar Rand'a ulaşmıştır.
- Bakır, %9,4 artışla 7,7 milyar Rand'a ulaşmıştır.
- Krom cevheri, %3,0 artış ile 65,4 milyar Rand'a ulaşmıştır.

4.2.Üreticiler ve Firmalar

Güney Afrika mücevher sektöründe faaliyet gösteren en güvenilir yerel üreticiler, toptancılar ve tescilli markalar, sektörel uzmanlıklarına ve kategorilerine göre aşağıda gruplandırılmaktadır. Bu üreticilerin büyük çoğunluğu resmi denetim mekanizması olan Güney Afrika Mücevher Konseyi (JCSA) ve SADPMR akreditasyonuna sahiptir.

Elmas, Altın ve Lüks Mücevher Üreticileri

Güney Afrika, hammadde zenginliğini yüksek işçilik kalitesiyle birleştiren dünyaca ünlü markalara ev sahipliği yapmaktadır. Geleneksel Güney Afrika elmaslarını ve kıymetli madenlerini işleyen hem yerel perakende ağına hem de ihracata odaklanan en büyük üreticilerden bazıları aşağıda sıralanmaktadır:

De Beers Group: Sektörün küresel devi konumundadır. Hem ham elmas tedarikinde hem de işlenmiş lüks takı üretiminde lider konumda yer almaktadır.

Shimansky: Cape Town merkezli olup, elmas kesim fabrikası ve atölyeleri ile kendi patentli elmas kesimlerine sahip en prestijli yerel üreticilerden biri durumundadır. Dünyanın en parlak elmas kesimlerinden biri olarak kabul edilen patentli "Brilliant 10" kesimi ile tanınmaktadır. Cape Town ve Johannesburg'da özel elmas laboratuvarları ve showroamları bulunmaktadır.

Grand Diamonds: Özellikle nişan yüzükleri, pırlanta ve evlilik mücevheratı imalatında uzmanlaşmış, yüksek hacimli üretim kapasitesine sahip bir üretici konumundadır.

Jack Friedman Jewellers: Köklü geçmişiyle bilinen, özel tasarım altın ve pırlanta mücevher imalatçıları arasında yer almaktadır.

Browns Jewellers: 1934 yılından beri faaliyet gösteren, ülkenin en köklü ve yaygın lüks mücevher zincirlerinden birisi olarak yer almaktadır. Özellikle el yapımı nişan yüzükleri ve Güney Afrika'ya özgü tasarımlarıyla bilinmektedir.

Tanzanite International: Sadece Doğu Afrika'da çıkan ve Güney Afrika'da işlenen nadir mavi-mor renkli tanzanit taşının küresel ölçekteki en büyük perakendecilerinden biri konumundadır.

Charles Greig: 5 nesildir devam eden aile şirketi, lüks saat distribütörlüğünün yanı sıra Afrika vahşi doğasından ilham alan lüks sınıf mücevher tasarımları üretmektedir.

Tablo-2: Mücevherat Sektöründe Önemli Konumda Bulunan Diğer Firmalar

Firmalar			
1	De Beers	16	Something Special
2	Dear Rae	17	Charis Jewellery
3	Pichulik	18	Mark Solomon Jewellers
4	Skermunkil	19	Lorne
5	Famke	20	Xita Designs
6	Miglio Designer Jewellery	21	Dear Rae (Bespoke Services)
7	Grand Diamonds	22	Yellow Jewellery
8	Kelly Jay Jewellery	23	Black Betty
9	Blink Juwele	24	Ida Elsje
10	Prins & Prins	25	Thor Collective
11	Pina Jewel	26	Lichen and Leaf
12	Silvery	27	Philippa Green
13	Martin Nagel	28	Jimnojean
14	RichWJ (Richards Manufacturing)	29	Kat Meleon Jewellery
15	Ungar Bros	30	Obtuse Jewellery

Kaynak: Uvara

4.3.Mücevherat ve Kıymetli Taşlar Sektörü Dış Ticareti

71. fasıl altında sınıflandırılan kıymetli ve yarı kıymetli madenler sektörü, Güney Afrika Cumhuriyeti dış ticaretinde büyük öneme sahiptir. Güney Afrika mücevher pazarının, 2033 yılına kadar 1,7 milyar dolar tutarında bir gelire ulaşması beklenmektedir. 2026 yılından 2033 yılına kadar Güney Afrika mücevher pazarında %5,3'lük bir yıllık bileşik büyüme oranı öngörülmektedir.

TradeMap'te yer alan veriler incelendiğinde, 2025 yılı ihracatında öne çıkan ürünler, **7110-**“Platin; işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde”, **7108-** “Altın (platin kaplamalı altın dahil); işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde” ve **7102-** “Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)” olmuştur. 2020-2025 yılları arasında yapılan ihracat rakamlarına ilişkin değerler Tablo-3'te gösterilmektedir.

Tablo-3: Kıymetli ve Yarı Kıymetli Taşlar İhracatı (bin dolar)

GTIP Dörtlü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	2020	2021	2022	2023	2024	2025
7110	Platin; işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde	10.709.426	23.160.163	16.745.648	10.726.818	9.964.673	11.754.697
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil); işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde	6.761.388	7.439.292	5.281.639	5.628.751	8.174.296	9.171.410
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	1.369.581	2.353.918	2.659.480	2.056.619	1.683.914	1.675.306
7118	Metal paralar	656.939	1.343.376	1.581.796	586.798	282.751	439.662
7112	Kıymetli veya kıymetli metallerle kaplama metallerin döküntüleri, artıkları ve geri kazanım için bunların diğer döküntü ve artıkları (8549 HARIÇ)	304.129	382.096	348.133	263.705	235.497	244.057
7113	Mücevherci eşyası ve aksesuarı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	119.070	173.885	204.822	232.692	189.678	191.228
7115	Kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden diğer eşya	5.324	1.584	402	1.019	166	59.262
7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil); işlenmemiş, yarı işlenmiş veya pudra halinde	11.140	22.337	34.382	14.534	32.851	42.284
7103	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar (elmaslar HARIÇ); mihlanmamış veya takılmamış, ipliğe dizilmemiş veya geçici olarak ipliğe dizilmiş	15.167	23.107	19.524	14.282	18.458	15.054
7101	Tabii inci ve kültür incileri; mihlanmamış veya takılmamış, ipliğe dizilmemiş veya geçici olarak ipliğe dizilmiş	1	26	6	118	551	7.014
Liste Toplamı		19.952.165	34.899.784	26.875.832	19.525.336	20.582.835	23.599.974
Genel Toplam		19.956.365	34.905.391	26.882.004	19.531.589	20.593.272	23.611.422

Kaynak: TradeMap (miktar verisi bulunmadığından sadece değer verisi yer almaktadır.)

GAC, 2025 yılında 71.fasılta 2,03 milyar dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Toplam ithalatı içindeki payı %1,93 olmuştur. 2025 yılı kıymetli ve yarı kıymetli taşlar sektörü ithalatında öne çıkan ürünler ise, **7108-** “Altın (platin kaplamalı altın dâhil); işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde”, **7102-** “Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)” ve **7110-** “Platin; işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde” olmuştur. 2020-2025 yılları arasında yapılan ihracat rakamlarına ilişkin değerler Tablo-4’te gösterilmektedir.

Tablo-4: Kıymetli ve Yarı Kıymetli Taşlar İthalatı (bin dolar)

GTIP Dörtlü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	2020	2021	2022	2023	2024	2025
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil); işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde	443.031	481.293	468.410	668.437	1.122.064	1.391.184
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	387.300	669.686	839.330	578.446	563.590	363.941
7110	Platin; işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde	112.705	113.638	53.041	88.083	19.118	98.555
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	21.654	38.136	43.641	39.792	47.902	55.247
7117	Taklit mücevherci eşyası	20.239	29.821	32.901	29.347	34.310	39.572
7118	Metal paralar	8.600	11.977	17.871	12.790	7.523	34.657
7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil); işlenmemiş, yarı işlenmiş veya pudra halinde	9.937	9.223	4.470	5.614	3.419	10.564
7115	Kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere diğer eşya	12.637	21.550	9.984	7.412	8.792	10.203
7103	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar (elmaslar HARİÇ); mihlanmamış veya takılmamış, ipliğe dizilmemiş veya geçici olarak ipliğe dizilmiş	3.164	4.104	9.115	9.478	8.478	9.211
7112	Kıymetli veya kıymetli metallere kaplama metallere döküntüleri, artıkları ve geri kazanım için bunların diğer döküntü ve artıkları (8549 HARİÇ)	72.312	100.704	20.947	9.912	7.583	6.101
Liste Toplamı		1.091.579	1.480.132	1.499.710	1.449.311	1.822.779	2.019.235
Genel Toplam		1.096.572	1.488.383	1.511.005	1.463.566	1.836.098	2.030.460

Kaynak: TradeMap (miktar verisi bulunmadığından sadece değer verisi yer almaktadır.)

GAC'ın kıymetli taşlar ve mücevherat sektörü ihracatı altılı GTIP bazında detaylı incelendiğinde, 2025 yılında ihracatta öne çıkan ilk üç ürün sırasıyla **710813**- “Altın (platin kaplamalı altın dahil); yarı işlenmiş, para yerine kullanılmayan”, **711019**- “Platin; yarı işlenmiş” ve **711011**- “Platin; işlenmemiş veya pudra halinde” olmuştur. Toplam ihracattan aldıkları pay ise sırasıyla **%7,86**, **%2,43** ve **%1,83** olmuştur.

Tablo-5: Altılı GTİP Bazında Öne Çıkan İhracat Ürünleri (bin dolar)

GTIP Altılı Kodu	GTIP Altılı Adı	2024 (Değer, bin \$)	2025 (Değer, bin \$)	Değişim (2024/25)	Pay (% 2025)
710813	Altın (platin kaplamalı altın dahil); yarı işlenmiş, para yerine kullanılmayan	8.174.286	9.171.358	12,20	7,86
711019	Platin; yarı işlenmiş	2.175.552	2.839.450	30,52	2,43
711011	Platin; işlenmemiş veya pudra halinde	1.894.640	2.132.855	12,57	1,83
711021	Paladyum; işlenmemiş veya pudra halinde	1.974.996	2.057.210	4,16	1,76
711031	İşlenmemiş veya toz halinde rodyum	1.721.314	2.019.484	17,32	1,73
711041	İridyum, osmiyum ve rutenyum; işlenmemiş veya pudra halinde	1.018.227	1.045.432	2,67	0,90
710239	Diğer elmaslar (sanayide kullanılmayan)	813.061	882.531	8,54	0,76
711039	Rodyum; yarı işlenmiş	560.388	804.805	43,62	0,69
711029	Paladyum; yarı işlenmiş	486.964	645.013	32,46	0,55
710231	Elmaslar (sanayide kullanılmayanlar); işlenmemiş veya basit bir şekilde kesilmiş, yarılmış veya yontulmuş	725.881	588.138	-18,98	0,50
Toplam 71. Fasıl İhracatı		20.593.272	23.611.422	14,66	20,23
Toplam İthalat		110.390.555	116.693.066	5,71	100,00

Kaynak: TradeMap

GAC'ın kıymetli taşlar ve mücevherat sektörü ithalatı altılı GTIP bazında detaylı incelendiğinde, 2025 yılında ithalatı öne çıkan ilk üç ürün sırasıyla **710813-** “Altın (platin kaplamalı altın dahil); yarı işlenmiş, para yerine kullanılmayan”, **710231-** “Elmaslar (sanayide kullanılmayanlar); işlenmemiş veya basit bir şekilde kesilmiş, yarılmış veya yontulmuş” ve **710239-** “Diğer elmaslar (sanayide kullanılmayan)” olmuştur. Toplam ithalattan aldıkları pay ise sırasıyla **%1,31**, **%0,30** ve **%0,04** olmuştur.

Tablo-6: Altılı GTİP Bazında Öne Çıkan İthalat Ürünleri (bin dolar)

GTIP Altılı Kodu	GTIP Altılı Adı	2024 (Değer, bin \$)	2025 (Değer, bin \$)	Değişim (2024/25)	Pay (% 2025)
710813	Altın (platin kaplamalı altın dahil); yarı işlenmiş, para yerine kullanılmayan	821.477	1.378.360	67,79	1,31
710231	Elmaslar (sanayide kullanılmayanlar); işlenmemiş veya basit bir şekilde kesilmiş, yarılmış veya yontulmuş	492.102	315.637	-35,86	0,30
710239	Diğer elmaslar (sanayide kullanılmayan)	66.431	44.926	-32,37	0,04
711011	Platin; işlenmemiş veya pudra halinde	2.260	38.908	1.621,59	0,04
711319	Diğer kıymetli metallere mücevherci eşyası ve aksamı; kıymetli metallere kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	28.958	36.128	24,76	0,03
711810	Tedavülde olmayan metal paralar (altın para hariç)	6.482	27.365	322,17	0,03
711719	Adi metalden taklit diğer mücevherci eşyası; kıymetli metallere kaplanmış olsun olmasın	19.845	23.410	17,96	0,02
711029	Paladyum; yarı işlenmiş	6.551	19.249	193,83	0,02
711021	Paladyum; işlenmemiş veya pudra halinde	3.409	18.642	446,85	0,02
711311	Gümüşten mücevherci eşyası ve aksamı; diğer kıymetli metallere kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	18.505	18.582	0,42	0,02
Toplam 71.Fasıl İthalatı		1.836.098	2.030.460	10,59	1,93
Toplam İthalat		101.243.957	104.962.608	3,67	100,00

Kaynak: TradeMap

Tablo-7: Mücevherat ve Kıymetli Taşlar Sektöründe En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (bin dolar)

Sıra No	Ülke Adı	2024 (Değer, bin \$)	2025 (Değer, bin \$)	Değişim (2024/25)	Pay (% 2025)
1	Namibya	851.391	1.201.882	41,17	59,19
2	Tanzanya	2.083	116.263	5.481,52	5,73
3	Zimbabve	23.265	88.866	281,97	4,38
4	Botsvana	82.297	68.117	-17,23	3,35
5	Almanya	14.412	60.881	322,43	3,00
6	Çin	35.065	44.164	25,95	2,18
7	ABD	23.965	40.660	69,66	2,00
8	Hindistan	45.550	39.653	-12,95	1,95
9	İtalya	18.852	26.969	43,06	1,33
10	Tayland	13.985	15.380	9,97	0,76
29	Türkiye	641	608	-5,15	0,03
Liste Toplamı		1.111.506	1.703.443	53,26	83,89
Toplam		1.836.098	2.030.460	10,59	100,00

Kaynak: TradeMap**Tablo-8:** Mücevherat ve Kıymetli Taşlar Sektöründe En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (bin dolar)

Sıra No	Ülke Adı	2024 (Değer, bin \$)	2025 (Değer, bin \$)	Değişim (2024/25)	Pay (% 2025)
1	ABD	3.004.646	3.805.054	26,64	16,12
2	Japonya	2.811.189	3.394.272	20,74	14,38
3	Birleşik Krallık	2.077.846	1.732.639	-16,61	7,34
4	Almanya	1.234.056	1.672.240	35,51	7,08
5	Birleşik Arap Emirlikleri	1.158.766	1.243.289	7,29	5,27
6	Hong Kong	1.061.461	1.044.814	-1,57	4,43
7	Çin	282.471	582.112	106,08	2,47
8	Belçika	257.329	228.070	-11,37	0,97
9	Botsvana	207.711	201.453	-3,01	0,85
10	Güney Kore	51.994	129.786	149,62	0,55
36	Türkiye	120	212	76,67	0,00
Liste Toplamı		12.147.589	14.033.941	15,53	59,44
Toplam		20.593.272	23.611.422	14,66	100,00

Kaynak: TradeMap

Tablo-9: Mücevherat ve Kıymetli Taşlar Sektöründe Türkiye'nin Güney Afrika'ya İhracatında Öne Çıkan Ürünler (bin dolar)

Türkiye'nin Güney Afrika'ya ihracatı				
GTIP Altılı Kodu	GTIP Altılı Adı	2023 (Değer, bin \$)	2024 (Değer, bin \$)	2025 (Değer, bin \$)
711319	Diğer kıymetli metallerden mücevherci eşyası ve aksamı; kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	937	459	874
711311	Gümüşten mücevherci eşyası ve aksamı; diğer kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	32	54	61
711719	Adi metalden taklit diğer mücevherci eşyası; kıymetli metallerle kaplanmış olsun olmasın	49	68	28
710239	Diğer elmaslar (sanayide kullanılmayan)	0	1	10
711790	Taklit diğer mücevherci eşyası	9	9	8

Kaynak: TradeMap**Tablo-10:** Mücevherat ve Kıymetli Taşlar Sektöründe Türkiye'nin Güney Afrika'dan İthalatında Öne Çıkan Ürünler (bin dolar)

Türkiye'nin Güney Afrika'dan ithalatı				
GTIP Altılı Kodu	GTIP Altılı Adı	2023 (Değer, bin \$)	2024 (Değer, bin \$)	2025 (Değer, bin \$)
710812	Altın (platin kaplamalı altın dahil); işlenmemiş, para yerine kullanılmayan	104.670	58.800	95.911
711019	Platin; yarı işlenmiş	233	63	194
710239	Diğer elmaslar (sanayide kullanılmayan)	226	775	77
710221	Elmaslar (sanayide kullanılanlar); işlenmemiş veya basit bir şekilde kesilmiş, yarılmış veya yontulmuş	0	65	30
711319	Diğer kıymetli metallerden mücevherci eşyası ve aksamı; kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	4	0	2

Kaynak: TradeMap

4.4.Bijuteri (Taklit Mücevherci Eşyası) Sektörü Görünümü ve Dış Ticareti

Güney Afrika bijuteri ve takı sektörü, zengin yerel kaynakları, kültürel mirası ve büyüyen tüketici pazarı ile Afrika kıtasının en dinamik pazarlarından biridir. Değerli madenlerin (altın, pırlanta, platin) anavatanı olan ülkede, geleneksel lüks mücevheratın yanı sıra günlük kullanıma uygun modern bijuteri ve moda takıları (fashion/costume jewelry) da hızla büyümektedir.

Güney Afrika, altın ve pırlanta gibi ham maddeleri yoğun şekilde ihraç etse de işlenmiş bijuteri ve imitasyon takı segmentinde ithalatçı konumdadır.

- Genç ve orta gelirli tüketici grubu, çok pahalı lüks parçalar yerine günlük kıyafetlerle kombinlenebilen, erişilebilir fiyatlı modern bijuteri ürünlerine yönelmektedir.

- Güney Afrika takı pazarında yerel Zulu boncuk işçiliği (beadwork) ve geleneksel Afrika motiflerini modern çizgilerle birleştiren otantik bijuteri ürünleri hem yerel halk hem de turistler tarafından büyük ilgi görmektedir.
- Güney Afrika Horizon Databook pazar verilerine göre yüzük kategorisi, %36,78'lik pazar payı ile sektörün en büyük gelir kalemidir. Altın ve pırlanta evlilik yüzükleri ciro olarak liderliği sağlasa da bijuteri pazarında ayarlanabilir (adjustable) yüzükler ve her parmağa birden fazla takılan minimalist ince yüzükler (stacking) genç nüfusta satış adetlerini domine etmektedir.
- Küpe Segmenti, bijuterinin hacim lideri olarak yer almaktadır. Gelirde ikinci sırada yer alsa da satış adedi ve yenilenme hızı bakımından küpeler bijuteri sektörünün en önemli kalemleri arasında yer almaktadır. Güney Afrika'da halka küpeler (hoop earrings) ve geometrik büyük tasarımlar en çok tercih edilen ürünler arasında sınıflandırılmaktadır.

Güney Afrika bijuteri ve takı sektörü dış ticareti; **711311**- “Gümüşten mücevherci eşyası ve aksamı; diğer kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın”, **711319**- “Diğer kıymetli metallerden mücevherci eşyası ve aksamı; kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın”, **711411**- “Gümüşten kuyumcu eşyası ve aksamı; diğer kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın”, **711419**- “Diğer kıymetli metallerden kuyumcu eşyası ve aksamı; kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın”, **711610**- “Tabii inci veya kültür incilerinden eşya (tabii, sentetik veya terkip yoluyla elde edilmiş)”, **711719**- “Adi metalden taklit diğer mücevherci eşyası; kıymetli metallerle kaplanmış olsun olmasın” ve **711790**- “Taklit diğer mücevherci eşyası” GTIP kodları altında ele alınmış olup bu ürünlere ait ihracat (Tablo-11) ve ithalat (Tablo-12) değerleri aşağıda yer almaktadır.

Tablo-11: Bijuteri (Taklit Mücevherci Eşyası) İhracatı (bin dolar)

GTIP Altılı Kodu	GTIP Altılı Adı	2020	2021	2022	2023	2024	2025
711319	Diğer kıymetli metallerden mücevherci eşyası ve aksamı; kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	118.210	171.374	183.747	159.039	176.289	137.031
711311	Gümüşten mücevherci eşyası ve aksamı; diğer kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	676	1.543	20.488	73.172	13.116	53.815
711610	Tabii inci veya kültür incilerinden eşya (tabii, sentetik veya terkip yoluyla elde edilmiş)	11	16	23	53	18	3.752
711719	Adi metalden taklit diğer mücevherci eşyası; kıymetli metallerle kaplanmış olsun olmasın	1.377	2.139	2.535	2.834	3.318	3.330
711790	Taklit diğer mücevherci eşyası	1.807	2.106	2.229	2.214	2.785	2.392
711419	Diğer kıymetli metallerden kuyumcu eşyası ve aksamı; kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	23	22	108	99	113	371
711411	Gümüşten kuyumcu eşyası ve aksamı; diğer kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	59	70	45	69	245	245
Liste Toplamı		122.163	177.270	209.175	237.480	195.884	200.936

Kaynak: TradeMap

Tablo-12: Bijuteri (Taklit Mücevherci Eşyası) İthalatı (bin dolar)

GTIP Altılı Kodu	GTIP Altılı Adı	2020	2021	2022	2023	2024	2025
711319	Diğer kıymetli metallere mücevherci eşyası ve aksamı; kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	12.198	19.092	24.366	24.541	28.958	36.128
711419	Diğer kıymetli metallere kuyumcu eşyası ve aksamı; kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	12.096	16.783	17.856	16.252	19.845	23.410
711311	Gümüşten mücevherci eşyası ve aksamı; diğer kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	9.076	18.592	18.870	14.968	18.505	18.582
711790	Taklit diğer mücevherci eşyası	7.130	11.806	13.823	11.862	12.961	14.619
711610	Tabii inci veya kültür incilerinden eşya (tabii, sentetik veya terkip yoluyla elde edilmiş)	53	58	95	81	120	81
711411	Gümüşten kuyumcu eşyası ve aksamı; diğer kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	261	166	152	108	288	59
711419	Diğer kıymetli metallere kuyumcu eşyası ve aksamı; kıymetli metallerle kaplanmış veya yaldızlanmış olsun olmasın	156	9	469	3.988	5	10
Liste Toplamı		40.970	66.506	75.631	71.800	80.682	92.889

Kaynak: TradeMap

Güney Afrika'da bijuteri tasarımı ve üretimi yapan yerel atölyeler bulunsun da büyük ölçekli ve uygun maliyetli moda takısı üretimi sınırlıdır. Türk bijuteri üreticileri için bu pazara toptan ürün tedarik etmek önemli bir fırsattır.

Ticaret Bakanlığı ve TİM (Türkiye İhracatçıları Meclisi) gibi kuruluşlar, Johannesburg gibi finans merkezlerine dönemsel olarak Genel Ticaret Heyeti ve B2B iş görüşmesi organizasyonları düzenlemektedir. Bu heyetler pazardaki yerel distribütörlere ve perakende zincirlerine ulaşmak için en etkili yollardan biridir.

Güney Afrika'ya bu ürün gruplarında ihracat yapmayı planlayan firmaların yapısal trendleri göz önünde bulundurması gerekmektedir.

Su Geçirmezlik (Waterproof Jewelry): Güney Afrika'da güneşli gün sayısının fazla olması ve okyanus/açık hava odaklı yaşam tarzı, kararmayan ve su geçirmeyen (18k altın kaplama veya paslanmaz çelik tabanlı) bijuterilere olan talebi zirveye taşımaktadır.

Zincir Dominansı (Chains): Kolye ve bileklik gruplarında ataç zincir (paperclip), yılan zincir (snake chain) ve kalın halkalı modeller pazarda en istikrarlı satan tasarımlar arasında yer almaktadır.

5. SEKTÖRDE İHRACAT YOLUYLA PAZARA GİRİŞ

5.1.Sektörde Hedef Bölgeler ve Şehirler

Johannesburg (Gauteng): Ülkenin ve kıtanın ticaret ve finans merkezi olan Johannesburg, altın ve elmas ticaretinin kalbi konumundadır. Madenlere yakınlığı ve büyük işleme merkezleriyle mücevher imalatının ana üssü olarak anılmaktadır.

Cape Town (Western Cape): Özellikle elmas kesimi, değerli taş ticareti ve lüks perakende mücevherat alanında ön plandadır. Turistlerin ve yatırımcıların ilgisini çeken Shimansky ve Jewel Africa gibi ünlü elmas atölyeleri ve mağazaları bu şehirde yer almaktadır.

Pretorya (Gauteng): Efsanevi Cullinan Elmas Madeni'ne yakınlığıyla bilinmektedir. Elmas tarihi ve turistik mücevher turları açısından önemli bir merkez olarak yer almaktadır.

Durban (KwaZulu-Natal): Kıyı kenti Durban ve çevresi, yerel zanaatkarlık ve bölgesel takı imalatı faaliyetlerinin yürütüldüğü diğer bir odak noktası olarak yer almaktadır.

Bloemfontein (Free State): Ülke genelindeki imalat ve dağıtım ağının bağlandığı ek merkezlerden biri olarak yer almaktadır.

Şekil-3: Güney Afrika'daki Bölgeler ve Madencilik ile Mücevherat

Kaynak: Minerals Council

5.2.Sektördeki Başlıca Ticari ve Yatırım Fırsatları

Güney Afrika hükümeti, ham elmas ve altının ülke dışına işlenmeden çıkarılmasını azaltmak istemektedir. Ekurhuleni Jewellery Project² gibi kuluçka merkezleri ve serbest bölgelerde yerel ortaklarla üretim tesisi kurmak veya yarı işlenmiş ürün tedarik etmek en büyük fırsat alanlarından biridir.

Güney Afrika mücevherat sektörü, ham madde zenginliğini (altın, elmas ve platin) yerel işleme ve katma değerli üretime dönüştürmeyi hedefleyen, büyüme potansiyeli yüksek bir yatırım alanıdır. Ülkedeki yerel mücevherat pazarı büyüklüğü 1,1 milyar doları aşmış durumdadır ve 2030'a kadar istikrarlı bir büyüme öngörülmektedir. Hükümetin ham maddelerin işlenmemiş olarak ihraç edilmesini engellemeye yönelik politikaları (beneficiation) ve küresel markaların bölgedeki varlığı, yabancı yatırımcılar için stratejik fırsatlar sunmaktadır.

- **Beneficiation Yatırımları:** Güney Afrika, dünyanın en büyük platin, altın ve elmas üreticilerinden birisidir ancak geleneksel olarak bu madenleri işlenmemiş şekilde ihraç etmektedir. Hükümet, madenlerin ülke içinde işlenerek mücevhere dönüştürülmesini desteklemektedir. Bu kapsamda kurulacak kesim, cilalama ve tasarım atölyeleri ciddi teşvikler almaktadır.
- **Gelişen Platin Grubu Metalleri (PGM) Mücevheratı:** Genç tüketiciler arasında platin ve benzersiz tasarım işçiliğine olan talep hızla artmaktadır. Platin mücevher üretimi, geleneksel altın pazarına kıyasla daha yüksek kar marjlı bir niş alan oluşturmaktadır.
- **Ulaşılabilir Lüks (Everyday Luxury) Segmenti:** Günlük kullanıma uygun, daha hafif ve ekonomik altın ve değerli taş tasarımları, yerel pazarın en dinamik ve hızlı büyüyen segmentidir.
- **Özel Ekonomik Bölgeler (SEZ):** Johannesburg (OR Tambo Uluslararası Havalimanı bölgesi) gibi noktalarda kurulan Mücevher İmalat Parkları (JMP), yatırımcılara vergi muafiyetleri, gelişmiş lojistik altyapı ve gümrüksüz bölge avantajları sunmaktadır.
- **Teşvik Programları:** Ticaret, Sanayi ve Rekabet Bakanlığı (DTIC), yerel işleme ve tasarım kapasitesini artıran teknoloji ve makine yatırımlarına fon desteği sunmaktadır.
- **Tasarım ve Markalaşma:** Etnik Afrika motifleri ile modern çizgileri birleştiren özgün lüks markaların küresel pazara açılması için ortaklık fırsatları yüksektir.

² Ekurhuleni Mücevher Projesi, 2009 yılında resmi olarak bir eğitim ve iş kuluçka merkezi olarak başlatılan Kar Amacı Gütmeyen bir Kuruluştur.

5.3.Yatırım Yaparken Dikkat Edilmesi Gereken Riskler

- **Enerji ve Altyapı Sorunları:** Ülke genelindeki elektrik kesintileri (loadshedding) üretim maliyetlerini artırabilmektedir. Yatırım planlarında kendi enerjisini üretebilen (solis sistemler vb.) altyapı maliyetleri hesaba katılmalıdır.
- **Mevzuat ve Siyah Ekonomik Güçlendirme (B-BBEE) Kuralları:** Güney Afrika'da iş yapabilmek için yerel ortaklık yapısı ve yerel istihdamı destekleyen B-BBEE politikalarına uyum sağlamak kritiktir.
- **Güvenlik ve Lojistik Maliyetleri:** Değerli maden lojistiği yüksek güvenlik altyapısı gerektirdiğinden, operasyonel maliyetler iyi analiz edilmelidir.

5.4.Sektördeki Temel Dinamikler ve Gelişmeler

Doğal Elmas Pazarında Baskı: Küresel ölçekte laboratuvar üretimi (sentetik) elmas arzının artması ve fiyatlarının düşmesi, Güney Afrika'nın geleneksel doğal elmas madenciliğini zorlamaktadır. Sektör devi De Beers, pazar dengelerini korumak amacıyla ülkenin en büyük elmas yatağı olan Venetia madenindeki üretim faaliyetlerini geçici olarak askıya almıştır.

Yatırım ve İhracat Odaklı Yapı: Güney Afrika mücevher pazarı, ürettiği yüksek katma değerli lüks tasarımlarla ciddi bir dış ticaret fazlası vermektedir. Ülkenin en baskın mücevher ihraç pazarı Amerika Birleşik Devletleri iken; işlenmiş ithal ürünler ağırlıklı olarak İtalya, Tayland ve Çin'den gelmektedir.

Tüketici Eğilimleri ve Yeni Trendler: İç pazarda özellikle yüzük ve kişiselleştirilmiş tasarım takı segmentleri hızlı büyüme kaydetmektedir. Genç ve çevre bilinci yüksek tüketicilerin etkisiyle, etik yollarla çıkarılan değerli taşlara ve sürdürülebilir mücevher markalarına olan talep hızla yükselmektedir.

5.5.İthalat ve İhracat Prosedürleri

Güney Afrika, zengin altın ve elmas madenlerine sahip olmasına rağmen mamul mücevherat ve takı ürünleri konusunda ithalat da yapmaktadır. Güney Afrika'dan işlenmemiş kıymetli taş veya bitmiş mücevher ticareti yapmak, sıkı yasal denetimlere ve uluslararası sertifikasyon süreçlerine tabidir.

a. Elmas Borsası ve Düzenleyici Kurumlar

Sektörün ticari kalbi, sıkı denetimler ve uluslararası standartlar (Kimberley Süreci) çerçevesinde çalışmaktadır.

SADPMR (South African Diamond and Precious Metals Regulator): Elmas ve kıymetli madenlerin lisanslanması, ticareti ve ihracatını denetleyen ana resmi kurumdur. Güney Afrika'da elmas ve kıymetli metallerin ithalat ile ihracat işlemleri South African Diamond & Precious Metals Regulator (SADPMR) tarafından denetlenmekte ve yönetilmektedir.

Johannesburg Elmas Borsası (Diamond Exchange): Ham ve işlenmiş elmasların güvenli bir ortamda alınıp satıldığı, uluslararası alıcıların ve yerel üreticilerin bulunduğu ticaret merkezidir.

Güney Afrika Mücevher Konseyi (JCSA): Sektördeki perakendeci, üretici ve tasarımcıları temsil ederek etik ticaret standartlarını korumaktadır.

b. İhracat Prosedürleri (Güney Afrika'dan Ürün Alımı)

SADPMR Lisansı: İşlenmemiş elmas veya altın ihraç edebilmek için Güney Afrika Elmas ve Kıymetli Metaller Düzenleme Kurumu'ndan (SADPMR) uygun lisansın (Örn: Elmas Bayi Lisansı) alınması zorunludur. Bitmiş mücevherler için bu süreç daha esnektir ancak ihracatçı tescili gerekmektedir.

Kimberley Süreci Sertifikası: İhraç edilen tüm ham elmasların "çatışma bölgelerinden" gelmediğini kanıtlayan uluslararası Kimberley Süreci (Kimberley Process) sertifikasına sahip olması yasal bir zorunluluktur.

Gümrük ve Beyan: Tüm gönderiler Güney Afrika Gelir İdaresi (SARS) gümrük sistemine beyan edilmesi zorunludur. Değerli taşlar gümrükte fiziksel ekspertiz denetiminden geçmektedir.

c. İthalat Prosedürleri (Güney Afrika'ya Ürün Satışı)

İthalat İzinleri: Ülkeye işlenmemiş kıymetli metal veya taş sokmak için Ticaret, Sanayi ve Rekabet Bakanlığı (DTIC) ve SADPMR izinleri gerekmektedir.

Gümrük Vergileri ve KDV: Hazır mücevher ithalatında Güney Afrika gümrük tarifelerine göre yüksek gümrük vergileri ve standart %15 Katma Değer Vergisi (KDV) uygulanmaktadır. Lüks tüketim ürünlerine ek vergiler de yansıtılabilmektedir.

- Güney Afrika'daki ithalatçının geçerli bir Kuyumcu İzni (Jeweller's Permit), Kıymetli Metal İthalat İzni (Precious Metals Import Permit) ya da Değerli Metal İşleme Lisansı (Beneficiation Licence) sahibi olması gerekmektedir. Lisanssız firmaların ticari amaçla ülkeye külçe altın, ham platin veya işlenmiş değerli metal getirmesi yasaktır.
- Ülkeye girecek ticari malların kontrolünden sorumlu olan Uluslararası Ticaretin İdaresi Komisyonu (ITAC), lüks tüketim malları ve kıymetli metaller için ek ithalat izinleri (Import Permit) talep edilebilmektedir.
- Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC) gümrüklerinde bu fasıl altındaki ürünlerin ithalatı, **hammadde/yarı mamul ile işlenmiş nihai lüks tüketim malları (mücevherat/bijuteri)** arasında vergi oranı farklılıkları göstermektedir.
- Güney Afrika Gelir İdaresi (SARS) tarifelerine göre, ürünün işlenme derecesi arttıkça uygulanan gümrük vergisi oranı da artmaktadır.
- **GTİP 7106 (Gümüş):** Külçe, toz veya yarı işlenmiş gümüş ithalatında standart gümrük vergisi %0 (muaf) seviyesindedir.

- **GTİP 7108 (Altın):** İşlenmemiş veya yarı işlenmiş (külçe, levha, tel) altın ithalatı gümrük vergisinden muaftır (%0). Ancak çok sıkı merkez bankası ve SADPMR denetimlerine tabidir.
- **GTİP 7113 (Kuyumculuk/Mücevherat Eşyası):** Altın, platin, paladyum veya gümüşten yapılmış işlenmiş takılar (zincirler, yüzükler, küpeler vb.) için gümrük vergisi oranı %20'dir.
- **GTİP 7117 (Bijuteri / İmitasyon Takı):** Yerli üretimi koruma politikasının en sert uygulandığı alandır. Adi metallerden veya plastik/cam gibi malzemelerden yapılan bijuteri ürünlerinde gümrük vergisi oranı %45 seviyesine kadar çıkmaktadır.
- **GTİP 7102 (Elmaslar):** Güney Afrika'ya ham elmas ithal edilmesi veya ihraç edilmesi tamamen Kimberley Süreci Sertifika Sistemi (KPCS) kapsamında kontrol edilmektedir. Sertifikasız elmas ticareti kesinlikle yasaktır.
- **Sentetik Taşlar:** SARS, GTİP 7104 (Sentetik veya rekonstrüktürel kıymetli/yarı kıymetli taşlar) ve GTİP 7105 (Kıymetli taş tozları) altındaki ürünler için ithalat kısıtlama listelerini sürekli güncellemektedir. Bu taşların montürsüz (çıplak) şekilde ülkeye sokulması liyakatli ithalat izinleri gerektirmektedir.

Türkiye'den Güney Afrika'ya altın, platin, gümüş veya değerli taşlardan yapılmış bitmiş mücevher gönderildiğinde Güney Afrika Gelir İdaresi (SARS) tarafından şu vergiler tahsil edilmektedir.

Gümrük Vergisi (Customs Duty): %20 sabit MFN oranı uygulanmaktadır. Bu vergi, ürünün FOB (Free on Board) değeri üzerinden hesaplanmaktadır.

Katma Değer Vergisi (İthalat KDV): %15 oranındadır. Ancak ithalat KDV'si doğrudan FOB bedeli üzerinden değil, Matrah Değeri (ATV - Added Tax Value) üzerinden hesaplanmaktadır.

Matrah (ATV) Hesaplaması: FOB Bedeli + %10 İtibari Artış (Notional Uplift) + Ödenen %20 Gümrük Vergisi olarak hesaplanmaktadır.

Kritik Sınır ve Döviz Kontrolü: Belirli bir ticari hacmin üzerindeki mücevher ithalatlarında, Güney Afrika Merkez Bankası (SARB) kuralları gereği ithalatçının yetkili ticari bankası üzerinden gümrük beyannamesi (Bill of Entry) sunması zorunludur.

5.6.Sektördeki Önemli Fuarlar

Güney Afrika ve Sahra Altı Afrika bölgesindeki en önemli ve tek ihtisas mücevherat fuarı, Jewellery Council of South Africa (JCSA) tarafından her yıl eylül ayında düzenlenen Jewelllex Africa fuarındır.

Jewelllex Africa Fuarının Özellikleri

Yer ve Zaman: Her yıl eylül ayının ilk haftasında Gallagher Convention Centre (Midrand, Johannesburg) merkezinde iki gün süreyle gerçekleştirilmektedir.

Sadece Profesyonellere Özel (Trade-Only): Fuar halka kapalıdır; katılımcıların ve ziyaretçilerin önceden çevrim içi kayıt yapması, kimlik ve ticari kart ibraz etmesi zorunludur.

Sergilenen Ürün Grupları: İnce mücevherat (Fine Jewellery), kıymetli ve yarı kıymetli taşlar, lüks saatler, ambalaj çözümleri, kuyumculuk makineleri ve imalat teknolojileri sergilenmektedir.

6. SEKTÖRDE İHRACATÇILARIMIZI BEKLEYEN FIRSATLAR VE TEHDİTLER

6.1.Fırsatlar

Güney Afrika Cumhuriyeti, kıta genelinde satın alma gücü en yüksek olan, gelişmiş bir perakende zincir altyapısına ve organize mağazacılık kültürüne sahip lider pazarlardan biridir. Ülke her ne kadar hammadde (altın ve platin) zengini olsa da, yerel işçilik ve tasarım çeşitliliğinin sınırlı olması Türk mücevherat ve bijuteri ihracatçıları için önemli kapılar açmaktadır.

Sektörde Türk firmalarını bekleyen başlıca fırsatlar şunlardır:

- **"Türk Altını" ve Geniş Ürün Çeşitliliği Avantajı**
 - Tasarım ve Hafiflik: Güney Afrika'daki yerel üreticiler genellikle döküm ve ağır işçilikli geleneksel modeller üretmektedir. Türkiye'nin boş zincir, hafif pres takılar ve modern İtalyan tarzı tasarımlardaki üretim gücü, yüksek gümrük vergisine rağmen rakiplerine karşı büyük bir fiyat ve estetik avantajı sağlamaktadır.
 - Esnek Üretim: Türk üreticilerin düşük minimum sipariş miktarlarıyla hızlı teslimat yapabilmesi, Güney Afrika perakende pazarının dinamiklerine çok uygun görülmektedir.
- **Organize Perakende Zincirleri ve Alım Heyetleri**
 - Büyük Alıcı Grupları: Güney Afrika'da mücevher ve saat pazarı, ülke genelinde yüzlerce mağazası bulunan büyük perakende gruplarının kontrolündedir (Örn: Foschini Group (TFG), American Swiss, Sterns, NWJ Jewellery). Bu gruplar tek seferde yüksek hacimli alımlar gerçekleştirir.
 - Doğrudan Temas: Mücevher İhracatçıları Birliği (JTR) tarafından düzenlenen Alım Heyetleri veya her yıl düzenlenen Jewellx Africa gibi yerel fuarlar takip edilerek, aracılardan aradan çıkarıp doğrudan bu dev perakende gruplarının satın alma direktörlerine ulaşmak mümkündür.

▪ **Yarı Mamul İhracatı**

- Vergi Optimizasyonu: İşlenmiş bitmiş takılarda gümrük vergisi %20 iken, yerel üreticilerin kendi montajlarında kullanabileceği kilitler, halkalar, montürler ve yarı işlenmiş parça aksamalarında gümrük vergileri çok daha düşüktür veya muafiyetler mevcuttur.
- Yerel İş Ortaklıkları: Güney Afrika'daki yerel atölyelere yarı mamul tedarik etmek, bitmiş ürün ihracatındaki yüksek vergi duvarını aşmanın en stratejik yolu olarak görülmektedir.

▪ **Gelişen Bijuteri ve Moda Aksesuarı Pazarı**

- Ekonomik Alternatifler: Ülkedeki yüksek enflasyon ve döviz baskısı nedeniyle, orta gelir grubu pazarında pırlanta veya saf altın yerine gümüş, altın kaplama ve yüksek kaliteli çelik/bijuteri ürünlerine olan talep hızla artmaktadır.
- Büyük Hacim Fırsatı: %45 gibi yüksek bir gümrük vergisi barajı bulunsa da, Türkiye'nin geniş bijuteri koleksiyonları, Çin ürünlerine kıyasla daha kaliteli ("Premium Bijuteri") algılandığı için lüks alışveriş merkezlerindeki butik zincirlerde kendilerine kolayca yer bulabilmektedir.

▪ **Düğün ve Gelinlik Sektörünün Gücü**

- Geleneksel ve Modern Düğün Pazarı: Güney Afrika'da hem batı tarzı düğünler hem de geleneksel kültürel düğünler çok önemsenmekte ve bütçenin büyük kısmı takılara ayrılmaktadır. Evlilik yüzükleri (alyanslar), pırlanta montürlü setler ve inci detaylı gelin takıları yıl boyunca dönemsellikten bağımsız olarak her zaman yüksek talep görmektedir.

6.2.Tehditler

Güney Afrika Cumhuriyeti, sunduğu fırsatların yanı sıra ekonomik dalgalanmalar, bazı bölgelerdeki görece suç oranları gibi etmenler nedeniyle ihracatçılarımız için dikkatle yönetilmesi gereken bir pazardır.

Sektörde Türk firmalarını bekleyen başlıca tehditler şunlardır:

▪ **Şiddet İçeren Suçlar ve Güvenlik/Lojistik Riskleri**

- Kriminal Riskler: Bazı bölgelerde görece yüksek suç oranları nedeniyle perakende mağazalarına, gümrük antrepolarına ve değerli maden taşıyan araçlara yönelik güvenlik önlemleri alınması gereklidir.
- Lojistik Maliyetleri: Standart kargo firmaları ile mücevherat gönderimi büyük risk taşımaktadır. Güvenli sevkiyat için zırhlı ve yüksek sigorta primli özel

lojistik firmalarıyla çalışmak gereklidir. Bu durum lojistik maliyetlerini artırabilmektedir.

▪ **Yerli Üreticiyi Koruma Politikaları ve Yüksek Vergiler**

- Gümrük Duvarları: Güney Afrika, yerel istihdamı korumak amacıyla işlenmiş mücevheratta yüksek gümrük vergileri uygulamaktadır.
- SADPMR ve Bürokrasi: SADPMR (South African Diamond & Precious Metals Regulator) kurumunun uyguladığı lisanslama süreçleri, ithalat işlemlerinin uzamasına neden olabilmektedir.

▪ **Ekonomik İstikrarsızlık ve Yerel Para Biriminin (ZAR) Hareketliliği**

- Güney Afrika Randı (ZAR) Volatilitesi: Ülke ekonomisinde yerel para birimi Rand, Amerikan Doları ve Euro karşısında bazı dönemlerde dalgalanmalar yaşayabilmektedir.
- Satın Alma Gücünün Dönemsel Değişimi: Randın değer kaybettiği dönemlerde, ithal mücevherlerin yerel pazarda çok pahalı hale gelmesi durumu ile karşılaşılabilir. Bu durum Güney Afrikalı alıcıların siparişlerini iptal etmesine veya daha ucuz, düşük ayarlı (9 ayar gibi) ürünlere yönelmesine neden olmaktadır.

▪ **Sıkı Kambiyo Kontrolleri ve Ödeme Riskleri**

- Merkez Bankası (SARB) Denetimi: Güney Afrika'da yurt dışına döviz transferi yapmak (Türkiye'deki ihracatçıya ödeme göndermek) çok sıkı kurallara bağlıdır. İthalatçı firmanın yerel bankaya tüm gümrük belgelerini eksiksiz sunması gerekmektedir
- Açık Hesap (Mal Mukabili) Riski: Pazara yeni girilen firmalarla kesinlikle açık hesap çalışılmamalıdır. Yasal süreçler nedeniyle, olası bir borç ödenmeme durumunda hukuki yollarla tahsilat yapmak maliyetli olabilmektedir.

▪ **Küresel Rakiplerin Baskısı ve Düşük Ayar Eğilimi**

- Hindistan ve Çin Rekabeti: İşçilik maliyetlerinin çok düşük olduğu Hindistan (özellikle pırlantalı mücevheratta) ve Çin (bijuteri sektöründe), Güney Afrika pazarında çok güçlü durumdadır.
- 9 Ayar (9K) Dominansı: Güney Afrika pazarında tüketici bütçelerindeki daralma nedeniyle 9 ayar altın takı tüketimi çok yaygın durumdadır. Türkiye'deki üreticilerin genel odağı 14 ve 18 ayar olduğundan, pazarın bu düşük ayar talebine uyum sağlamak zorlanan firmalar rekabet avantajını kaybedebilmektedir.

KAYNAKÇA

<https://www.worldbank.org/ext/en/country/southafrica>

<https://www.aa.com.tr/tr/yukselen-afrika/maden-cenneti-guney-afrika/854552>

<https://www.polity.org.za/article/diamonds-and-all-that-the-contribution-of-mining-to-south-africa-2017-02-16>

<https://www.thediamondworks.co.za/south-african-gold-from-ancient-earth-to-fine-jewellery/>

<https://www.mineralscouncil.org.za/work/economics/monthly-economic-reports/2025>

<https://www.jewellery.org.za/>

<https://www.sadpmr.co.za>

<https://uvarajewelry.com/jewelry-manufacturers-south-africa/>

<https://ejewellery.org.za>

<https://www.kolayihracat.gov.tr/ulkeler/guney-afrika-cumhuriyeti>

<https://www.sadpmr.co.za/>

<https://www.sadpmr.co.za/service/regulations-2/>

https://teknikengel.ticaret.gov.tr/ithalat_denetimleri/guney-afrika

<https://www.deik.org.tr/uploads/guney-afrika-1.pdf>

<https://jlog.co.za/hs-code/hs-7113-19-jewellery-of-other-precious-metals-south-africa-import-export/>

https://www.google.com/url?sa=i&source=web&rct=j&url=https://www.sadpmr.co.za/&ved=2ahUKEwiXujWwPWWAxU6ibAFHWHdMdUQy_kOegYIAAgMEAU&opi=89978449&cd&psig=AOvVaw0Ie_82uEdULpeXMQEEdhgp&ust=1789730735091000

<https://www.jewellex.co.za/>

<https://www.grandviewresearch.com/horizon/outlook/jewelry-market/south-africa>